

ת"פ 58206/07/18 - מדינת ישראל באמצעות המחלקה המשפטית מס קניה ומע"מ - רשות המיסים תל אביב נגד חיים גלנדאואר

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 58206-07-18 ישראל ואח' נ' גלנדאואר

בפני
בעניין: כבוד השופט הישארם אבו שחאדה
- מדינת ישראל באמצעות המחלקה
המשפטית מס קניה ומע"מ - רשות המיסים
תל אביב
ע"י עוה"ד יונתן דובינסקי והמתמחה רימון
מורגיה

נגד
- חיים גלנדאואר
ע"י עוה"ד אשר אוחיון

גזר דין

א. תמצית הכרעת הדין

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום הכולל שני אישומים. הנאשם כפר באחריותו לעבירות שמפורטות בשני האישומים ולאחר שמיעת הראיות הוא הורשע בעבירות שיוחסו לו.
2. לפי עובדות האישום הראשון, הנאשם היה הבעלים של חברת קלף גלנדאואר תשנ"ט בע"מ (להלן: **חברת קלף**) שהיא חברה פרטית מוגבלת במניות ושהתאגדה בישראל והייתה רשומה כעוסק מורשה לעניין חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: **חוק מע"מ**). חברת קלף עסקה בעיבוד וייצור קלף ובתשמישי קדושה, ולימים, הפסיקה את פעילותה. מנהל החשבונות של חברת קלף היה רם אברהם נחליאלי והמכונה "רמי" (להלן: **רמי**).
3. לימים, שמה של חברת קלף שונה לחברת גלנדאואר אנרגיה תשנ"ט בע"מ (להלן: **חברת אנרגיה**). רמי המשיך לשמש כמנהל החשבונות של החברה גם לאחר שינוי שמה. כמו כן, הנאשם המשיך להיות הבעלים של חברת אנרגיה גם לאחר שינוי שמה ולכן בעת שתהיה התייחסות בהמשך גזר הדין לפעילותה הכוללת של החברה, תחילה כ-"קלף" ולאחר מכן כ-"אנרגיה", היא תכונה להלן: **חברת קלף/אנרגיה**.

4. במועד אשר אינו ידוע בבירור, אך סמוך לחודש מאי 2013, נתן הנאשם, בתיווכו של רמי, למיכאל ענתבי ואשר מכונה "מיקי" (להלן: **מיקי**), את הסכמתו כי מיקי יעשה שימוש בחברת קלף/אנרגיה להפצת חשבוניות פיקטיביות, וזאת תמורת תשלום חודשי קבוע לנאשם.

5. בהכרעת הדין נקבע שהנאשם היה חלק אינטגרלי מהשיטה שאותה הגה מיקי לרמות את רשויות המס ופעל מתוך יסוד נפשי של "כוונה". חברת קלף/אנרגיה הנפיקה חשבוניות פיקטיביות עבור צדדי ג' וגם קיבלה חשבוניות פיקטיביות מגורמים שונים שאותן כללה בספרי החשבונות שלה.

6. לאחר שמיעת הראיות, הנאשם הורשע בעבירה לפי סעיף 117(ב1) לחוק מע"מ וזאת בנסיבות מחמירות לפי סעיף 117(ב2)(3) לחוק מס ערך מוסף. כמו כן, הנאשם הורשע בעבירה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה. ההרשעה בהוראות החיקוק שצוינו לעיל נוגעת לכל רשימת החשבוניות שלהלן:

א. ראשית, החשבוניות שהופצו בשמה של חברת קלף/אנרגיה ושמפורטות בנספחים א' עד ח' לכתב האישום. הסכום הכולל של החשבוניות, ללא מע"מ, הוא **₪ 71,082,527**, וסכום המע"מ הוא **₪ 12,795,773**.

ב. שנית, החשבוניות שקיבלה חברת קלף/אנרגיה מהספקים הפיקטיביים. הסכום הכולל של החשבוניות, ללא מע"מ, הוא **₪ 21,536,422** וסכום המע"מ הוא **₪ 3,876,656**.

7. באישום השני, הנאשם הורשע בביצוע עבירה של אי ניכוי מס במקור מהכנסה שקיבל וזאת לפי סעיף 218 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] כאשר סכום ההכנסה הוא **₪ 68,757**. על פי עובדות האישום השני, שנקבע בהכרעת הדין שאכן הוכחו, הנאשם קיבל תמורה כספית בגין השימוש שאֶפְּסָר למיקי לעשות בחברת אנרגיה. סך התמורה הכספית שקיבל הנאשם בשנת 2014 עמד על לא פחות מ-**₪ 133,700**. למרות שהתמורה הכספית שקיבל הנאשם עבור השימוש שאֶפְּסָר בחברת אנרגיה, הינה הכנסה שחייבת בדיווח לרשויות המס, הנאשם דיווח בשנת 2014 לרשויות המס רק על סך של **₪ 64,943** ועל יתר התשלום לא דיווח. בעשותו כאמור, הנאשם לא ביצע ניכוי מס במקור מהכנסה בסך של **₪ 68,757**.

ב. תסקיר שירות המבחן

8. התקבל תסקיר לעונש מטעם שירות המבחן ואשר להלן עיקריו:

א. הנאשם בן 69 שנים, נשוי ואב ל-13 ילדים בוגרים וסב ל-110 נכדים. הנאשם נעדר עבר פלילי

ומנהל אורח חיים חרדי. אשתו חולת סרטן מזה שנים רבות ועקב כך יכולתה התפקודית ירדה באופן משמעותי והוא מטפל בה ואחראי על ניהול משק הבית.

ב. אחת מבנותיו של הנאשם התאלמנה עקב מותו של בעלה בתאונת דרכים ולהם שבעה ילדים קטינים שנותרו יתומים מאביהם. הנאשם משמש משענת כלכלית, משפחתית ונפשית עבור בתו ונכדיו.

ג. הנאשם ממשיך להכחיש את העבירות שבהן הורשע ודבק בטענתו שלא פעל מתוך "כוונה" לרמות את רשויות המס אלא מתוך תום לב ומתוך מצוקה כלכלית עקב העדר קיומן של הכנסות מחברת קלף.

ד. שירות המבחן התרשם שלנאשם יש מערכת ערכים נורמטיבית, מנהל אורח חיים תקין וחיובי כבעל משפחה ולאורך השנים גילה התמדה בתפקוד התעסוקתי.

ה. שירות המבחן המליץ להימנע מהטלת מאסר בפועל על הנאשם בין כותלי בית הסוהר ולהסתפק במאסר שירוצה בעבודות שירות וכן קנס כספי, מאסר על תנאי וחתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירות דומות בעתיד.

טענות הצדדים לעונש

ד.

9. בא כוח המאשימה טען בתמצית כדלקמן: לאור היקף עבירות המס שבוצעו, מתחם העונש ההולם נע בין 50 ועד 80 חודשי מאסר בפועל, בצירוף מאסר על תנאי וקנס משמעותי; הנאשם היה חלק אינטגרלי מהתוכנית העבריינית להפצה וקבלה של חשבוניות פיקטיביות; הנאשם היה "מחולל פשיעה" ולא דמות שולית בתוכנית העבריינית שבגינה הורשע; יש לדחות את המלצת שירות המבחן לעניין העונש בהיותה בלתי מעשית ולא הולמת את חומרת העבירות שבוצעו; אין מקום לסטות לקולא ממתחם העונש ההולם, גם לא בשל מצב רפואי; לבסוף, המחדלים מושא העבירות שבוצעו, לא הוסרו כלל.

10. מטעם הנאשם העידו שלושה עדי אופי. ראשית, הרב של הקהילה בבית שמש ואשר הסביר על היכרותו האישית ארוכת השנים עם הנאשם, על היות הנאשם אדם ישר, אוהב הבריות, עוזר לזולת ועם מחויבות עמוקה לקהילה ולמשפחתו, לרבות בתו שהתאלמנה. שנית, בתו האלמנה, שהסבירה על מסירותו הרבה של הנאשם לבני משפחתו והסיוע הרב שהוא מעניק לה ולילדיה במישור הרגשי, נפשי וכלכלי. שלישית, בתו הבכורה של הנאשם ואשר הסבירה שהנאשם מגלה מסירות רבה בטיפול באמה שחלתה בסרטן ועל כך שהנאשם הוא המסד שעליו נשענת המשפחה.

11. בא כוח הנאשם טען בתמצית כדלקמן: מתחם העונש ההולם שהוצע על ידי המאשימה הוא מחמיר ואיננו תואם את נסיבות ביצוע העבירות שבהן הורשע הנאשם; הנאשם נמצא בתחתית מדרג האשם ביחס לשאר המעורבים בפרשיה והמקרה שלו מתאים יותר לעונש המקל שניתן בעניינו של אדם בשם גדליה אייזנבאך; בא כוח הנאשם הגיש אסופת מסמכים (נ/1) שנוגעים למצבה הרפואי של אשתו של הנאשם לאור מחלת הסרטן שממנה היא סובלת, וכן אישור רפואי שנוגע לנאשם שבו נאמר שיש לו כאבי ראש, אי יציבות וחולשה ושהוא סובל ממחלות רקע; בנוסף, הנאשם הגיש אישורים על כך שהוא מסייע לקהילה ואשר כוללים דברי שבח לגבי אישיותו ופועלו.

ה. מתחם העונש ההולם

12. מתחם העונש ההולם לעבירות שבהן הורשע הנאשם, נגזר מתוך שלושה פרמטרים מרכזיים: ראשית, מידת האשם בביצוע העבירות; שנית, מידת הנזק שנגרם מביצוען; שלישית, מדיניות הענישה הנוהגת. אעמוד על כל אחד מהפרמטרים הללו בנפרד.

1.ה. לגבי מידת האשם

13. הנאשם טען שמידת אשמו בביצוע העבירות מושא כתב האישום היא נמוכה ולכן מתחם העונש ההולם שהוצע על ידי המאשימה הוא מחמיר ואיננו מתאים לנסיבות ביצוע העבירות שבהן הורשע.

14. הנאשם טען שקיים "מדרג אשם" בינו לבין מחוללי פשיעה מרכזיים בפרשיה מושא כתב האישום. לפי טענת הנאשם, הוא נמצא בתחתית המדרג וניתן ללמוד על כך מהרווח הכלכלי היחסית מועט שצמח לו לעומת מעורב מרכזי ומוביל והוא מיקי, שאגב נמצא עד היום בברחה בחו"ל ולכן טרם הועמד לדין. בנוסף, הנאשם טען שגם מעורבים אחרים שהועמדו לדין בגין אותה פרשיה נמצאים גבוה יותר במדרג האשם לעומתו. טענות אלה אין בהן ממש ודין להידחות.

15. בסעיף 40ט(א), סעיפים קטנים (1), (2), (5), (6), (7) ו-(9), לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**) נקבע כדלקמן:

"40ט. (א) בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם כאמור בסעיף 40ג(א), יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם:

(1) התכנון שקדם לביצוע העבירה;

(2) חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת השפעתו של האחר על הנאשם בביצוע העבירה;

(5) הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה;

(6) יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו;

(7) יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה;

(9) הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1".

16. עינינו הרואות כי לצורך קביעת גבולות מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב "במידת האשם" של הנאשם בביצוע העבירות שבהן הורשע וסעיף 40ט(א) לחוק העונשין גם מונה קריטריונים מנחים לבחינת "הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה" ואשר יש בכוחן כדי להשפיע, בין לחומרה ובין לקולא, על קביעת גבולות מתחם העונש ההולם.

17. במקרה שבפני, אין לקבל את טענת ההגנה כי "מידת האשם" של הנאשם היא "פחותה". נהפוך הוא, הנאשם היה דמות מרכזית שבלעדיה העבירות מושא כתב האישום לא היו מתבצעות כלל. מדובר "במחולל פשיעה" לכל דבר ועניין, ולא בדמות שולית עם "מידת אשם נמוכה". אעמוד כעת על כל אחד מהקריטריונים שהובאו לעיל מתוך סעיף 40ט(א) לחוק העונשין ושלדאורם יש לבחון את "מידת האשם" של הנאשם בביצוע העבירות.

18. **לגבי הקריטריון של התכנון שקדם לביצוע העבירות.** בהכרעת הדין נקבע שהנאשם ביצע את העבירות שבאישום הראשון, שהוא האישום המרכזי בתיק, עם יסוד נפשי של "כוונה", וזאת על מנת לאפשר ל-"אדם אחר" (אותם צדדי ג' שקיבלו את החשבוניות הפיקטיביות של חברת קלף/אנרגיה) להתחמק מתשלום מס. "אדם אחר" נוסף הוא חברת קלף/אנרגיה וזאת לגבי החשבוניות הפיקטיביות שקיבלה מאחרים על מנת להגדיל בכזב את ההוצאות שלה.

19. כמו כן, בהכרעת הדין נקבע לעניין האישום הראשון, שהנאשם היה חלק אינטגרלי משיטת המרמה שאותה הגה מיקי. הנאשם פעל מרצונו הטוב והחופשי בכך שהעמיד את חברת קלף/אנרגיה לשימוש

של מיקי לצורך הפצת חשבוניות פיקטיביות בשמה ועבורה, הכל על מנת להבטיח הכנסה חודשית עבור עצמו לאחר שחברת קלף כבר לא הצליחה לייצר הכנסה מפעילות עסקית חוקית. בנוסף, גם לאחר בריחתו של מיקי לחו"ל, הנאשם המשיך לשתף פעולה עם נציגיו שנותרו בישראל ופעלו בשמו (ראו: פסקאות 33(א), (ב), (ג), (ד), (ה) ו-(ו) להכרעת הדין).

20. ואם לא די במה שנאמר עד כה, בהכרעת הדין גם נקבע שהנאשם ידע שאין לחברת קלף/אנרגיה עובדים, דלק, מתקני אחסנה, משאיות או לקוחות ואף על פי כן, הסכים שיופקו חשבוניות של דלק בשמה בשווי של עשרות מיליוני שקלים. הנאשם גם חתם על חוזים שבהם חברת קלף/אנרגיה מוצגת כספקית של דלק, בודעו שהדבר אינו כך. כמו כן, הפקיד שיקים עסקים ומשך את מלוא סכום ההפקדות, דבר שמלמד בבירור על הכוונה לקדם את התוכנית העבריינית של רמיית שלטונות המס (ראו פסקאות 40-47 להכרעת הדין).

21. גם לאחר שהנאשם נחקר תחת אזהרה ברשויות המס ביום 10.10.13, אירוע שאמור להוות נורת אזהרה עבורו לגבי פעילותה העבריינית של חברת קלף/אנרגיה, הוא המשיך עם התוכנית העבריינית. הנאשם גם קיבל שכר בודעו שאין פעילות עסקית כלשהי מאחורי החשבוניות שהופצו והתקבלו (פסקאות 48 - 67 להכרעת הדין).

22. יוזכר, הנאשם היה המנהל הפעיל של חברת קלף/אנרגיה ובלעדיו לא ניתן היה לבצע עבירה כלשהי מתוך העבירות שבוצעו. הנאשם גם נתן לאליאב צדוק (להלן: **אליאב**), כמי שהיה ידוע לנאשם שהוא עושה דברו של מיקי, סמכויות גורפות לפעול בשמה של חברת קלף/אנרגיה, ובדרך זו הפך גם אותו "למנהל פעיל" כדי שיוכל לנצל מעמד זה להפצה של חשבוניות פיקטיביות (פסקאות 68 - 95 להכרעת הדין).

23. **לגבי הקריטריון שעניינו חלקו היחסי של הנאשם ומידת ההשפעה של אחר עליו.** לנאשם היה חלק מרכזי בביצוע של העבירות מושא כתב האישום. לנאשם הוצע על ידי רמי, מנהל החשבוניות שלו, להעמיד את חברת קלף לשירותו של מיקי להפצת חשבוניות פיקטיביות והנאשם הסכים. בנוסף, הנאשם גם חתם על כל המסמכים הנדרשים לשינוי שמה של חברת קלף לחברת אנרגיה על מנת ששמה יקבל קונוטציה של "דלק" כאשר החשבוניות הפיקטיביות שהופצו היו בתחום "הדלק".

24. טענת "ההסתמכות" שהעלה הנאשם לפיה סמך את ידו על "הייעוץ המקצועי" שקיבל מרמי וזאת לאור יחסי האמון ששררו ביניהם, נדונה בהרחבה בהכרעת הדין ונדחתה (ראו פסקאות 96-99, 127-132 להכרעת הדין). למעשה, לא הייתה למי מהמעורבים בפרשה, לרבות מיקי, אליאב ורמי, כל השפעה על הנאשם. הנאשם פעל מרצונו הטוב והחופשי בכל אחד מהשלבים שהובילו לביצוע המושלם של העבירות מושא כתב האישום ומעולם לא טען שהייתה למי מהם השפעה פסולה עליו או שביצע את מעשיו מתוך כפייה או מתוך תחושת חולשה או כפיפות למי מהם.

25. **לגבי הקריטריון שעניינו הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות.** הנאשם הודה שכל מעשיו הפליליים נעשו על מנת להבטיח הכנסה שוטפת עבור עצמו. במילים אחרות, מדובר בגזלה של הקופה הציבורית במטרה לקדם רווח אישי עבור עצמו. על פניו, הדבר מלמד על מידת אשם גבוהה ולא על מידת אשם נמוכה בביצוע העבירות.

26. **לגבי הקריטריון שעניינו יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשהו.** לאור העובדה שנקבע בהכרעת הדין שלגבי האישום הראשון, שהוא האישום המרכזי עם החלק הארי של מעשי המרמה של שלטונות המס, העבירות שבו בוצעו מתוך יסוד נפשי של "כוונה", ברור שהנאשם הבין היטב את אשר הוא עושה ואת הפסול שבמעשיו.

27. **לגבי הקריטריון שעניינו הקרבה לסייג של אחריות פלילית:** הנאשם לא העלה וְלו בדל טענה, לא לפני מתן הכרעת הדין וגם לא לאחריה, שמעשיו נעשו מתוך קרבה לאחד הסייגים של אחריות פלילית (כגון העדר שפיות הדעת, הגנה עצמית, כורח או צורך).

28. למען השלמת התמונה, אזכיר גם את דבריו של כבוד השופט ג'ובראן שישימים לענייננו ושנאמרו ב- רע"פ 4791/08 **כהן נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (9.2.2009), פסקה 15 לפסק דינו, ואשר לדעתו הצטרפו כבוד השופטים ארבל ודנציגר:

"בעניין האמירות כי המבקש לא היה הגורם המרכזי בעבירות וכי ככל הנראה לא הפיק מהן טובת הנאה, ספק בעיני מה משקלן של אמירות אלו. כשם שקבע בית המשפט המחוזי, אף אם נקבל את טענת המבקש כי היה רק "איש קש" עבור אותו רבי אשר בפועל ניהל את החברה, אין זה ברור כלל וכלל כי יש בכך כדי להפחית מחומרת מעשיו. **אדם המאפשר במודע כי יעשה בו שימוש כ"איש קש", היינו עומד בחזית העבירה על מנת שאליו תופנה האצבע המאשימה, מה לו כי ילין על ש"תכניתו" התגשמה?**"

(ההדגשה לא במקור)

ה.2. לגבי מידת הנזק

29. בסעיף 40ט(א)(3) לחוק העונשין, נקבע שבעת קביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בנזק שנגרם מביצוע העבירה.

30. בעת שמדובר בעבירות מסוג פשע לפי חוק מס ערך מוסף, מידת הנזק נמדדת לפי הסכום הכולל של

המע"מ שנגזל מהקופה הציבורית בשל העבירות שבוצעו.

31. כמו כן, בעת שמדובר בעבירות מסוג פשע לפי פקודת מס הכנסה, ההשתמטות ממס יכולה לקבל צורות שונות, כגון הכללת חשבוניות פיקטיביות בדיווח למס הכנסה כהוצאה לצורך הקטנת חבות המס או העדר דיווח כלל על ההכנסות. יוזכר, שאין שוני בין החלופות השונות של סעיף 220 לפקודת מס הכנסה לעניין הענישה (רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 20.11.13) פסקה 8 להחלטתו של כבוד השופט שהם).

32. לכן, לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, "הנזק" הרלבנטי הוא הנזק הכולל שנגרם לקופה הציבורית ממכלול העבירות שבוצעו, וזאת בין אם מדובר בעבירות שבוצעו על מנת שהנאשם "בעצמו" יתחמק מתשלום מס ובין אם בוצעו על מנת ש"אדם אחר", שאיננו הנאשם, יתחמק מתשלום מס.

33. בהכרעת הדין נקבע שלגבי האישום הראשון, בוצעו שתי קטגוריות של עבירות מס: ראשית, הפצה של חשבוניות פיקטיביות בשמה של חברת קלף/אנרגיה כדי ש"אדם אחר" יתחמק מתשלום מס (ראו ביתר הרחבה לעניין סוגיית "האדם האחר" בפסקאות 23-27 להכרעת הדין); שנית, קבלה של חשבוניות פיקטיביות על ידי חברת קלף/אנרגיה מצדדי ג' והכללתן בספרי החשבונות שלה.

34. במקרה שבפניי, מידת הנזק לקופה הציבורית מהעבירות שבוצעו על ידי הנאשם היא כדלקמן:

א. ראשית, לגבי הנזק לקופה הציבורית במישור של חוק מס ערך מוסף, מדובר בסכום מע"מ שנגזל מהקופה הציבורית בגין חשבוניות שהופצו בשמה של קלף/אנרגיה בסך של 12,795,773 ₪. כמו כן, קיים סכום מע"מ נוסף בסך של 3,876,656 ₪ שנגזל מהקופה הציבורית וזאת בגין החשבוניות הפיקטיביות שקיבלה חברת קלף/אנרגיה מהספקים הפיקטיביים (ראו: פסקה 133 להכרעת הדין). לכן, הסכום הכולל של המע"מ שנגזל מהקופה הציבורית הוא 16,672,429 ₪.

ב. שנית, לגבי הנזק לקופה הציבורית במישור של פקודת מס הכנסה, מדובר בחשבוניות פיקטיביות שהופצו בשמה של חברת קלף/אנרגיה בסכום כולל, ללא מע"מ, של 71,082,527 ₪. בנוסף, סך החשבוניות הפיקטיביות שחברת קלף/אנרגיה קיבלה והכניסה אותם לספרי החשבונות שלה, וזאת ללא מע"מ, הוא 21,536,422 ₪ (ראו פסקה 133 להכרעת הדין). לסכומים אלה יש להוסיף גם את סכום ההכנסה שמופיעה באישום השני, בגין אי ניכוי מס במקור, בסך של 68,757 ₪. לכן, הסך הכולל של הסכומים, ללא מע"מ, שרלוונטיים לפקודת מס הכנסה, הוא: 92,687,706 ₪.

3.ה. מדיניות הענישה הנוהגת

35. אביא דוגמאות מהפסיקה של בית המשפט העליון למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות מס מסוג פשע כאשר מדובר בסכומי מע"מ וסך חשבוניות ללא מע"מ, בהיקף של מיליוני שקלים:

א. רע"פ 9455/14 **עזרן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 29.12.14). במקרה זה, המבקש הורשע בבית משפט השלום בעבירות מס מסוג פשע, הן לפי חוק מס ערך מוסף והן לפי פקודת מס הכנסה. סכום המע"מ הנובע מהעבירות עמד על סך של 9,717,716 ₪. כמו כן, ההיקף הכספי של העבירות לעניין מס הכנסה עמד על סך של 29,963,224 ₪. בית משפט השלום השית על המבקש שש שנות מאסר בפועל, 18 חודשי מאסר על תנאי וכן קנס בסך של מיליון ₪ שישולם ב-10 תשלומים, או 12 חודשי מאסר תמורתו. ערעורו לבית המשפט המחוזי התקבל באופן חלקי בכך שהמאסר בפועל הופחת לחמש שנים ובעוד שהקנס נותר על כנו. בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון נדחתה.

ב. רע"פ 4261/13 **נימני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.6.13). המבקש הורשע בעבירות מס מסוג פשע רק לפי חוק מס ערך מוסף, כאשר סכום המע"מ היה 11 מיליון ₪. בית משפט השלום השית עליו 4 וחצי שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 500,000 ₪ או שישה חודשי מאסר תמורתו. המבקש והמדינה ערערו לבית המשפט המחוזי לגבי העונש שנקבע. בית משפט מחוזי קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש ודחה את ערעור המבקש על חומרתו. בית המשפט המחוזי העמיד את עונש המאסר בפועל שנגזר על המבקש על חמש וחצי שנות מאסר וגובה הקנס נותר על כנו. בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון נדחתה.

ג. רע"פ 8336/18 **עודה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 5.12.18). המבקש הורשע על ידי על ידי בית משפט השלום בעבירות מס מסוג פשע רק לפי חוק מס ערך מוסף. המבקש הנפיק חשבוניות פיקטיביות כאשר סכום המע"מ שגלום בהן היה 5.6 מיליון ₪. בנוסף, המבקש ניכה מס תשומות שלא כדין בסך כולל של 3 מיליון ₪. על כן, הסכום הכולל של המע"מ שנגזל מהקופה הציבורית היה 8.6 מיליון ₪. בית משפט השלום השית עליו 36 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 300,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תמורתו. ערעורו לבית המשפט המחוזי התקבל באופן חלקי ונקבע שעונש המאסר בפועל יעמוד על 32 חודשים, ובעוד שהקנס נותר על כנו ונקבע שתקופת המאסר חלף הקנס תקוצר לארבעה חודשים וזאת בשל העדר יכולת כלכלית לשלמו. המבקש הגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון, והיא נדחתה.

ד. רע"פ 6781/18 **סלימאן סאמר בע"מ נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 1.11.18). המערערים הורשעו בביצוען של עבירות מס מסוג פשע רק לפי חוק מס ערך מוסף. המערערים ניכו מס תשומות שלא כדין, כך שסכום המע"מ היה 4,031,856 ₪. בית משפט השלום השית על המנהל של המבקשת 24 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס בסך 50,000 ₪ או 8 חודשי מאסר תחתיו. המדינה הגישה ערעור על קולת העונש לבית המשפט המחוזי. הערעור לעניין גובה המאסר נדחה ובעוד שהערעור לגבי הקנס התקבל וסכום הקנס הועמד על

100,000 ₪ או 10 חודשי מאסר תחתיו. בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון על ידי המבקשים, נדחתה.

36. לאור כל האמור לעיל, מתחם העונש ההולם שהוצע על ידי המאשימה לעניין רכיב המאסר בפועל, 50 עד 80 חודשי מאסר בפועל (4 שנים וחודשיים עד 6 וחצי שנים), הוא מתחם הגיוני וראוי, ולכן החלטתי לאמצו. לגבי מתחם הקנס ההולם, הנני קובע כי הוא נע בין 400,000 ועד 800,000 ₪. בנסיבות אלה, יש לדחות את ההמלצה לעונש של שרות המבחן בהיותה בלתי רלבנטית ובלתי הולמת את חומרת העבירות שבוצעו.

ו. אין לסטות לקולא ממתחם העונש ההולם

37. לא התרשמתי שקיימות נסיבות חריגות אצל הנאשם שמצדיקות סטייה לקולא מטעמי שיקום ממתחם העונש ההולם שקבעתי. גילו ונסיבותיו האישיות של הנאשם, לרבות בעיותיו הרפואיות והבעיות הרפואיות של אשתו והעובדה שהוא מקדיש זמן רב לטיפול בה ולטיפול בבתו שהתאלמנה וילדיה, יילקחו בחשבון בתוך מתחם העונש ההולם, אך אין בכוחם כדי להצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם.

38. יתר על כן, הדעה המקובלת בפסיקה היא שבמקרים מיוחדים וחריגים ניתן לסטות לקולא ממתחם העונש ההולם בשל מצב רפואי. אחד המקרים החריגים והמיוחדים הוא כאשר מדובר בנאשם שסובל ממצב רפואי מורכב, כך ששהייה בתוך כותלי בית הסוהר תהווה סיכון ממשי לבריאותו עד כדי קיצור תוחלת חייו של הנאשם. מקרים מעין אלה הם חריגים ונדירים וברור שהמקרה שבפני איננו נמנה על אותם מקרים חריגים ונדירים. הכלל המקובל הוא שקיומה של מגבלה רפואית כזו או אחרת, לא תשמש חסם מפני השתת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריא (ראו למשל: ע"פ 4456/14 קלנר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.12.15) בפסקאות 216 - 222 לפסק דינו של כבוד השופט פוגלמן, והידוע כפסק הדין בעניין לפוליאנסקי; דנ"פ 623/16 פינטו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.2.16) בפסקה 7 להחלטתו של כבוד השופט ג'ובראן; רע"פ 1076/16 כהן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (11.2.16) פסקה 9 לפסק דינו של כבוד השופט ג'ובראן).

39. בפסיקה נקבע כי גם מצב רפואי קשה של נאשם איננו מהווה חסם מפני השתת מאסר בפועל. לדוגמא לכך בהקשר של עבירות מס ראו את החלטתו של כבוד השופט שהם ב-רע"פ 1342/17 ח'ורי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (13.2.17) פסקה 7, שם נאמר "אשר לחששו של המבקש כי מאסרו יוביל להחמרה במצבו הרפואי, אציין כי חזקה על שלטונות שירות בתי הסוהר כי יעניקו למבקש טיפול הולם ויתנו מענה לצרכיו הרפואיים, ככל שיידרש".

40. בנוסף, בפסיקה נקבע שאף מצב רפואי מורכב וקשה של בן משפחה שבו מטפל נאשם לא ישמש בסיס לסטייה לקולא ממתחם העונש ההולם, גם אם הטלת מאסר עלולה לפגוע בבן המשפחה

המטופל בשל העדר זמינות של הנאשם שמטפל בו (רע"פ 2844/16 מאיר ביאלה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (13.4.16)).

ז. הטענה של הנאשם לאחידות בענישה עם גדליה אייזנבאך

41. בא כוח הנאשם הפנה בטיעונו לעונש לגזר דין שניתן על ידי כבוד סגן הנשיאה השופט מנחם מזרחי בבית המשפט השלום ברמלה ביום 12.9.2019 בעניינו של אדם בשם גדליה משה אייזנבאך במסגרת ת"פ 55558-07-18 (ת/74) (להלן: **גזר הדין בעניינו של אייזנבאך**). הנאשם טען שיש להשית עליו עונש זהה לעונש שהושת על אותו אייזנבאך. לתמיכה בטענתו זו, הנאשם הציג בפני בית המשפט את כתב האישום המתוקן שבו הורשע אייזנבאך (להלן: **כתב האישום בעניינו של אייזנבאך**) (נ/2). טענה זו אין בה ממש ודינה להידחות.

42. הלכה פסוקה היא כי מהותו של עיקרון האחידות בענישה הוא להבטיח כי יושתו עונשים דומים על אלה שביצעו עבירות דומות (בע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.1.11) פסקה 79 לפסק דינו של כבוד השופט עמית). מעיון בכתב האישום ובגזר הדין בעניינו של אייזנבאך, אנו למדים שאותו אייזנבאך הורשע בעבירות אחרות ושונות מהעבירות שבהן הורשע הנאשם שבפני.

43. לפי עובדות כתב האישום בעניינו של אייזנבאך (נ/2), הוא הסכים שתוקם חברה על שמו כבעל מניות יחיד כדי שמיקי ישתמש בה להפצת חשבוניות פיקטיביות עבור צדדי ג' וגם לשם קיזוז חשבוניות פיקטיביות של צד ג' בספריה. העונש שהושת על אייזנבאך במסגרת הסדר טיעון היה שישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות וקנס כספי בסך של ₪ 10,000 ומאסר על תנאי.

44. כתב האישום בעניינו של אייזנבאך כולל שני אישומים. באישום הראשון הוא הורשע בביצוע עבירה אחת מסוג עוון של מסירת ידיעה לא נכונה בלא הסבר סביר לפי סעיף 117(א)(3) לחוק מע"מ, שהעונש המקסימאלי בגינה הוא שנת מאסר אחת. באישום השני, הוא הורשע בביצוע עבירה אחת של קבלת הכנסת עבודה ביוזעו שלא נוכה ממנה מס לפי סעיף 218 לפקודת מס הכנסה שגם היא עבירה מסוג עוון עם עונש מקסימאלי של שנה אחת.

45. אמנם גם בכתב האישום שנוגע לנאשם שבפני ישנם שני אישומים, והאישום השני גם הוא עניינו עבירה מסוג עוון לפי סעיף 218 לפקודת מס הכנסה, וזאת בדומה לאישום השני אצל אייזנבאך, אך השוני המהותי בין סוג העבירות שבהן הורשע הנאשם שבפני באישום הראשון לבין סוג העבירה שבה הורשע אייזנבאך באישום הראשון שלו, מדבר בעד עצמו.

46. בעוד שאייזנבאך הורשע במסגרת האישום הראשון בכתב האישום שנוגע לו בעבירה מסוג עוון עם עונש

מקסימאלי של שנה אחת, הנאשם שבפני הורשע באישום הראשון בכתב האישום הנוגע לו בביצוע עבירות מסוג פשע בנסיבות מחמירות לפי חוק מע"מ ופקודת מס הכנסה, שהעונש המקסימאלי בגין הוא שבע שנות מאסר. הפער הברור בין שני סוגי העבירות די בו על מנת לדחות את הטענה של הנאשם לאחידות בענישה.

47. מעבר לנדרש יצוין שבעניין אייזנבאך היה מדובר בהודיה בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון הכולל הסכמה לגבי העונש, ובעוד שבמקרה שבפני מדובר בנאשם שכפר בכתב האישום, ניהל הוכחות עד תום ולא היה עמו הסדר לעניין העונש.

ח. קביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם

48. בעת קביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם, לקחתי בחשבון לקולא את כל הנתונים שלהלן: היעדר עבר פלילי; גילו של הנאשם שמתקרב ל-70 שנה; בעיותיו הרפואיות; היותו של הנאשם נשוי, אב לילדים וסב לנכדים; העובדה שהנאשם מטפל באשתו החולה; העובדה שהנאשם משמש משענת כלכלית ורגשית עבור בתו שהתאלמנה מבעלה ולה ילדים קטינים.

49. לחומרא, לקחתי בחשבון את העובדה שהנאשם לא הסיר את המחדלים שנובעים מהעבירות שבהן הורשע, אף לא באופן חלקי.

50. לפיכך, הנני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 54 חודשי מאסר בפועל.

ב. 8 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שבמשך 3 שנים ממועד שחרורו, לא יבצע עבירה מסוג פשע לפי חוק מס ערך מוסף או עבירה מסוג פשע לפי פקודת מס הכנסה.

ג. הנאשם ישלם קנס בסך של 400,000 ₪ (ארבע מאות אלף ₪) או ארבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-40 תשלומים חודשיים שווים ורצופים כאשר הראשון שבהם עד ליום 1.2.21 והיתרה ב-1 לכל חודש שלאחריו. היה ואחד התשלומים לא ישולם במועד אזי יעמוד מלוא סכום הקנס לפירעון מיידי.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, ט"ו כסלו תשפ"א, 01 דצמבר 2020, במעמד הצדדים.